

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
12/2023	Formannskapet	13.02.2023
	Kommunestyret	22.02.2023

Saksbehandler: Ann Karin Arntsen
Hjemmel:

Orientering om pilotprosjektet "Besøksforvaltning i Rødøy"

Rødøy kommune skal i gang med pilotprosjektet "Besøksforvaltning i Rødøy", herunder utarbeide en helhetlig og bærekraftig plan for besøksforvaltning i Rødøy kommune, revidere kartlegging og verdisetting av friluftsområder og utarbeide ferdselsåreplan for kommunen. Hensikten med planene er å legge rammer som sikrer en best mulig strategi for å håndtere en stadig økende strøm av besøkende i Rødøy-bassenget og landet innunder Svartisen, og samtidig legge til rette for gode liv for oss som bor i kommunen.

Hvorfor besøksforvaltning?

Besøksforvaltningen er måten vi sammen tar vare på (forvalter) ressursgrunnlaget (natur- og kulturmiljøet som opplevelsesområder for ulike brukergrupper (kortreiset og langreist besøk) som vi ønsker å satse på i framtida.

Hensikten med å lage en helhetlig plan for besøksforvaltning i Rødøy kommune vil være å utarbeide en besøksstrategi for hele Rødøy kommune, som også blir et grunnlag for søknad om autorisasjon som nasjonal turiststi på Rødøyløva.

En god besøksforvaltning forutsetter samordning av pågående planarbeid, tiltak og strategier, og vi har derfor valgt å samordne arbeidet med den helhetlige planen for besøksforvaltning i Rødøy kommune og arbeidet med ferdselsåreplanen for Rødøy kommune.

Planene vil legge til rette for et tettere samarbeid med fylkeskommunens avdelinger for næring, samferdsel, friluftsliv og folkehelse, og de regionale organisasjonene som følger opp friluftsliv og reiseliv.

Hvorfor kartlegging av friluftsområder og ferdselsårer?

Hensikten med ferdselsåreplan er å få oversikt over friluftslivets ferdselsårer i kommunen og bedre oversikten over tilretteleggingsstatus og ansvarsfordeling. Kartleggingen er også nyttig i utarbeidelsen av kommunens besøksstrategi.

Tilknytning til andre planer

Planene er temaplaner uten juridisk binding. De relevante delene av planene vil innarbeides i kommunedelplanen for idrett og fysisk aktivitet. Planene vil brukes som et grunnlag for å revidere friluftslivskartleggingen i kommunen og brukes som et friluftslivsfaglig grunnlag i arealdisponering og planlegging.

Planene knyttes opp mot kommuneplanens samfunnsdel gjennom at Rødøy skal være en trygg og trivelig kommune å bo i, og skal tiltrekke tilflyttere og besøkende. Planen vil også bidra til utvikling av reiseliv, og for å legge til rette for universell tilgjengelighet.

Kobling til nasjonal turiststi

Besøksstrategien er nødvendig som grunnlag for å søke om autorisasjon som nasjonal turiststi. Det er meldt ønske til kommunen om å søke om autorisasjon, og Miljødirektoratet har vist interesse for Rødøyløva som nasjonal turiststi. De nasjonale turiststiene skal være dagsturer i ulik lengde og vanskelighetsgrad, og skal være spredt rundt i hele Norge, og vise variert landskap med høy opplevelsesverdi.

For å bli autorisert finnes et kriteriesett som må oppfylles. Besøksstrategi er et av kravene: *“Det er utarbeidet en helhetlig besøksstrategi”*.

Før å bli autorisert, kan man søke om tilskudd. For å få tilskudd, er det nødvendig å vise til et høyt besøkstall og en stor andel internasjonale besøkstall. Det bør også vises til brede samarbeidsrelasjoner og besøksforvaltning.

Eksempler på hva det kan gis tilskudd til er toalett- og sanitæranlegg, søppelhåndtering, tilrettelegging for merking av sti, prosjektledelse og planlegging knyttet til besøksforvaltning og som forberedelse for å søke om autorisasjon (sårbarhetsanalyse, brukeranalyse med mer), og andre. Det gis ikke tilskudd til drift.

Prosjektorganisering

Styringsgruppe - Kommunedirektøren

Arbeidsgruppa - Arbeidsgruppa består av leder i Salten friluftsråd- Bjørn Godal, Cecilie Nordvik i Rana utvikling, trainee i Rødøy kommune- Hilde Berg Olsen og koordinator for folkehelse og kultur i Rødøy- Ann Karin Arntsen.

Medvirkning - tett samarbeid med lokalbefolkningen, ønsker kommunen å få kartlagt den lokale tåleevnen og balansepunktet for turisme i kommunen. Dette gjøres gjennom kræsjkurs i besøksforvaltning i de 11 kretsene, sammen med lokalforeninger og turgrupper. Kræsjkurset er et kurs der verdiene til lokalbefolkningen og kunnskapen i bygda blir satt i system og formidla på en oversiktlig måte. Kurset skal bidra til at vi får en bærekraftig utvikling av reiselivet i kommunen på innbyggernes premisser. Tjenestedesigner følger denne prosessen.

Besøksstrategien utformes gjennom innovativt samarbeid og nye samskappingsprosesser mellom lokalutvalg/kretsene, kommunen, Salten friluftsråd, Nordland fylkeskommune (aktiv deltakelse fra næring og samferdsel) og Visit Helgeland. Lokalforeningene og turgruppene vil kommunisere med lokalbefolkningen mellom møtene. Enkelte steder kan det være naturlig å gjennomføre folkemøter.

Prosessbeskrivelse

Etter at Rødøy søkte om midler til prosjektet, har Nordland fylkeskommune avsluttet besøksforvaltningsprosjektet. Fordi prosjektet er avsluttet, kan ikke Nordland fylkeskommune bidra med prosessleder i besøksforvaltning. Prosjektgruppa har hatt kontakt med Cecilie Nordvik i Rana Utvikling som har kompetanse med besøksforvaltning. Cecilie kan leies inn fra Rana Utvikling i en rolle som rådgiver, og kan i tillegg kjøre kræsjkurs på utvalgte steder i Rødøy.

Prosjektet starter med et kræsjkurs på Selsøyvik 8.mars 2023, der også Gjerøy og Storselsøy blir invitert. På dette første kræsjkurset leder Cecilie Nordvik besøksforvaltningsprosessen. Bjørn Godal leder kartlegging av friluftslivets ferdselsårer. Prosjektgruppa bygger kompetanse om besøksforvaltning på dette møtet, for å holde kræsjkurs uten Cecilie Nordvik til stede.

Det holdes ikke fullskala kræsjkurs i alle kretser, grunnet kapasitet både i lokalutvalg, i administrasjon og eksterne deltakere i arbeidsgruppa.

I starten av møtene forklares hva som menes med kræsjkurset, og formålet med prosjektet. Prosjektet styres av hva kretsene ønsker, og hvor mange møter som trengs. Dette vurderes underveis i prosessen. I de kretser som uttrykker interesse for turisme i sitt område gjennomføres hele kræsjkurset.

Tjenstedesigner vil leies inn, og kommer inn i prosessen der det er naturlig. Tjenstedesignere skal uttrykke utfordringene og løsningene som kommer frem gjennom prosjektet, med klare illustrasjoner. Dette vil gjøre det enklere å tolke funnene i prosjektet.

Tidsplan

Handlingsnr	Hva	Hvem	Når	Merknad
1	Politisk forankring i Rødøy	Kommunestyret		Revisjon kartlegging og verdsetting Ferdelsåreplan, Besøksforvaltningsstrategi
2	Planleggingsmøte i arbeidsgruppa			
3	Møte med kretsene	Arbeidsgruppa, lokalutvalgene, turlagene og andre ressurspersoner	Innen april	Etter samme lest som de tre som er gjennomført, med middag til de som deltar på møtene
4	Oppsummeringsmøte i arbeidsgruppa og styringsgruppa. Kurs av lokale prosessledere med tjenstedesigner.	Arbeidsgruppa og styringsgruppa, lokale prosessledere, tjenstedesigner	Innen mai	Ha ferdige oppsummeringer fra møtene i kretsene Lunsj-lunsj møte med prosessledere
5	Kræsjkurs i besøksforvaltning	De utvalgte lokalutvalgene, turlagene og andre ressurspersoner. Tjenstedesigner er med digitalt	Innen august	Prosessveiledning og oppfølging
6	Detaljering og konkretisering av besøksforvaltning i kretsene. Kvalitetssikring av ferdelsåre og kartlegging		Innen september	Innleid tjenstedesigner Her tar vi med ferdelsårene og utkast til kartlegging. Stikkord på besøksforvaltning fra første runde. Henger sammen med punktet over
7	Oppsummerende møte i arbeidsgruppa	Tjenstedesigner, utvida arbeidsgruppa og en representant fra hver krets		Sette målene for ferdelsåreplan og konkretisere besøksstrategiforslag
8	Møte i styringsgruppa	Styringsgruppa arbeidsgruppa		Presentasjon av helhetlig utkast fra tjenstedesigner

9	Orientering i kommunestyret		September/ oktober	
10	Høring	Åpen høring. Kommunal representant deltar på møter i kretsene?, evt samle i 3-4 større møter	Oktober	Besøksforvaltningsstrategi Revidert kartlegging og verdsetting av friluftsområder Ferdelsåreplan
11	Oppsummering høring		November	
12	Vedtak i kommunestyret		Februar 2024	Vedtak besøksstrategi, bruk av kartlegging og ferdelsåreplan

Kommunedirektørens innstilling

Kommunestyret tar planen for pilotprosjektet "Besøksforvaltning i Rødøy" til orientering.

Rødøy kommune, 06.02.2023

Einar Arild Hauge
Kommunedirektør

Svend Leif Einvik
Oppvekst- og kultursjef

Ann Karin Arntsen
Koordinator for folkehelse og kultur

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet signatur.

Bærekraftsmål

<p>3 GOD HELSE OG LIVSKVALITET</p> 	<p><i>Gjennom forebygging, behandling og å fremme mental helse og livskvalitet, skal arbeides med å redusere antall mennesker som dør for tidlig med en tredjedel innen 2030 (ikke smittsomme sykdommer og trafikkuhell), samt forebygge psykiske lidelser som angst, depresjon og selvmord.</i></p>
<p>11 BÆREKRAFTIGE BYER OG LOKALSAMFUNN</p> 	<p><i>Urbanisering kan bringe med seg innovasjon og større effektivitet som igjen skaper økonomisk vekst i et land. Samtidig fører den raske urbaniseringen til at mange kjemper om de samme ressursene. Vanlige utfordringer i byer: for mye trafikk og luftforurensning, for lite penger til offentlige tjenester og mangel på gode boliger.</i></p>
<p>17 SAMARBEID FOR Å NÅ MÅLENE</p> 	<p><i>For å lykkes med bærekraftsmålene trengs det nye og sterke partnerskap. Myndigheter, næringslivet og sivilsamfunnet må samarbeide for å oppnå bærekraftig utvikling. Å gjøre tilgjengelig informasjon og kommunikasjon til innbyggerne i et land er også et viktig punkt på dette målet.</i></p>